

AdRem

Nummer 4

april 2018

“Succulenta”

Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 38 NO 4 APRIL 2018

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Heeft u nu ook regelmatig dat gevoel van een chronisch tijdgebrek of heb ik dat alleen maar. Het zou ook kunnen zijn dat ik wat minder doelen moet stellen en de dingen die ik doe wat rustiger aan. Nu heb ik altijd al de neiging om naar een deadline toe te werken. Voor de omgeving is dat niet altijd een ideale situatie. Het gekke daarbij is dat er dan door mij betere prestaties geleverd worden dan wanneer ik alle tijd van de wereld heb om dingen te doen.

Het weekje Portugal samen met Ellie was natuurlijk het ideale middel om even lekker bij te tanken. Fijn gewandeld, gelezen en heerlijk op diverse terrasjes gezeten.

Thuisgekomen meteen weer aan de gang met de planten, want ik had het in mijn kop gezet om de hele verzameling, op de planten na die inschalen staan, in vierkante potten te zetten. Zo komen alle te verpotten planten weer eens door de handen en konden ze op ongeregelheden gecontroleerd worden. Zo kregen een aantal planten een roemloos einde in de kliko. Of de planten vertoonden sporen van wolluis, of het wortelgestel was niet helemaal luisvrij. Zelfs planten die al geruime tijd in de verzameling stonden.

Afgelopen zondag heeft de schoonzoon alle bakken voorzien van dakleer en zijn ze nu absoluut waterdicht. Dat hield dus in alle planten in de vroegte er uit en na de werkzaamheden er weer in. Je kunt dus rustig stellen dat het een hectisch dagje is geweest. 's Avonds stond alles weer provisorisch in de kas. Het geheel wacht nu op de finishing touch. Er komen nu vlakken met potten van dezelfde maat, terwijl er met de ronde potten bijna net zo veel maten van potten waren als dat er planten waren. Het zal nog wel even duren voordat alles weer precies zo staat zoals ik het graag wil hebben.

Ook heb ik al een paar keer met de gieter in de hand gestaan, maar ik geloof dat ik toch nog maar even wat met wayter geven alhoewel er dit weekend toch wel zeer redelijk weer voorspeld wordt.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

CRASSULA 'MORGANS BEAUTY'

Dhr. Van Gelder wist in zijn verhalen een plant tot leven te brengen. Een van die plantjes is deze plant van de maand en behoort tot die planten(namen) die je nooit vergeet. Sindsdien staat er ook altijd, hoe klein dan ook een exemplaar van dit plantje in mijn verzameling. Bij het opzoeken van de beschrijving van dit plantje kom je al direct een tegenspraak tegen. In het ene verhaal wordt de oude naamgeving nog gehanteerd en wil men een van de ouders *Crassula falcata* noemen terwijl bij de

mensen die de naamgeving bijhouden de naam *Crassula perfoliata* genoemd wordt. Schrikt u niet want het is een en dezelfde plant waar mee gekruist is. De andere ouder is *Crassula mesembryanthemopsis*. Beide ouders hebben een dik vlezig blad alleen bij de *C. perfoliata* is dit aanzienlijker langer dan nu het geval is. Ook bij *C. perfoliata* zien we een tamelijk lange steel waarop de bloem staat, terwijl bij *C. mesembryanthemopsis* de bloem als het ware tegen het plantenlichaam aan zit. Wanneer we dan beide ouders bekijken dan zien we de eigenschappen van beiden in de kruising terug. Dikke vlezige bladen als bij de *C. perfoliata* maar dan korter en de bloem dicht tegen het plantenlichaam aan als bij de *C. mesembryanthemopsis*. Het bloeiende plantje op de foto is een paar uur voordat dit artikeltje geschreven werd gefotografeerd. Het is dus een vroege en rijkelijke bloeier.

Bezwaar van het plantje kan zijn dat het in de droge winterpauze een verzamelplaats wordt van wolluis die moeilijk tussen de dicht op elkaar staande bladen is weg te krijgen. Goede observatie van de plant na de winterpauze is dus geboden. De plant stelt niet al te hoge eisen en wanneer de temperatuur niet te laag wordt kan hij heel goed in de kas overwinteren. Vermeerderen gaat het makkelijkst door bladstek. Even drogen en wanneer de plant op aarde ligt wortelt hij binnen de kortste keren.

H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE CHILI

Dag 7: Caldera - Chañaral 2-10

Na het ontbijt nog even afscheid genomen van de haven. Gieren die zich opwarmden in de zon waren een prachtig object om te fotograferen. Ook maken we nog een paar opnames van de schitterende mozaïeken die de muurtjes op het plein sieren. Alles nog heel gaaf en mooi. Iets wat hier waarschijnlijk al voor een groot gedeelte onder de graffiti zou zitten. Hierna gaan we op weg naar de 5. We houden hier bijna aan een stuk door oogcontact met de oceaan. Bij Peña Blanca wordt onze aandacht getrokken door grote zwermen met gieren en meeuwen. Dit vereist natuurlijk een stop want dit kun je niet zomaar aan je voorbij laten gaan. Achteraf bleek dat achter een lage rotswand voedsel was weggegooid, wat de aanwezigheid van de meeuwen verklaarde.

Na enige tijd gaan we verder en maken we een lunchstop in Puerto Flamingo. Zittend op een muurtje zien we hoe twee vissers hun netten in de vloedlijn verplaatsen. Soms moeten ze zelfs door de golven van de branding heen duiken. Dit is iets waar je eigenlijk uren naar kunt kijken. Achter het dorp, maar nog steeds bij de zee, naar een rotspartij gelopen en daar veel hagedissen gezien. Ook de nodige schelpen waarbij de hoornschelpjes heel erg opvielen en aan grind deden denken. Toen we weg wilden rijden, bleek dat we vergeten waren het licht van de auto uit te doen. Joke wist twee behulpzame mannen te vinden en met z'n drieën hadden we de auto binnen enkele meters gelukkig weer aan de praat. Doordat we bij het opzetten van de reis afgesproken hadden om niet al te veel kilometers op een dag te rijden, komen we

veel te vroeg in Chañaral aan en besluiten om nog een eindje het nationale park in te rijden. De eerste indruk van wat we morgen te zien krijgen, is geweldig. Veel eulychnia's en ook de copiapo's zijn rijkelijk vertegenwoordigd. We gaan dan terug naar Chañaral en vinden erg snel ons hotel voor de komende twee nachten. De taalbarrière wordt snel geslecht door een vertaalprogramma dat de receptionist van het hotel op de computer heeft. Op deze manier kun je toch vrij goed met iemand communiceren terwijl je de taal niet beheerst. Wel heel erg lux dit hotel. Wat te denken van: een woonkamer, badkamer, keuken en als klap op de vuurpijl ieder een eigen slaapkamer. En dat voor twee dagen. 's Avonds nog een kleine wandeling door de stad gemaakt. Zo vlak bij zee stond een behoorlijke wind en dan koelt het toch wel heel erg snel af. In een restaurantje met dezelfde naam als het hotel een pizza gegeten. De lucht kleurde ondertussen prachtig paars-rose. En Joke maakte daar nog even een paar zeer fraaie foto's van. Nog even gekeken bij een stel ravottende honden en dan terug naar het hotel. Foto's op de harde schijf gezet, de volgende dag door genomen, aantekeningen bijgewerkt en dan slapen na een dag met weer zoveel mooie indrukken.

H.V.

PUZZEL

1	2	3		4		5	6		7	8	9	10	11	12
13			14			15		16		17				
18					19				20		21			
		22		23			24			25		26		
27	28		29			30				31	32			
	33	34		35	36			37	38				39	
40			41		42		43		44			45		
		46		47			48	49			50			51
52	53					54				55				
56			57		58			59					60	
61		62		63			64		65			66		
	67		68		69			70		71	72			
73		74		75			76		77		78			79
80	81		82			83		84		85		86		
87						88				89				

HORIZONTAAL

1 speelgoed, 4 land in Azië, 7 betrekking, 13 schoonheidsgevoel, 15 vogel, 17 geur, 18 natuur, 19 verkoopstal, 21 Europeaan, 22 rustig, 24 palm, 26 regiment, 27 lengtemaat, 29 voorzetsel, 30 gulden, 31 vordering, 33 of dergelijke, 35 omroepvereniging, 37 insecteneter, 39 reeds, 40 deel van een boom, 42 bijl, 44 verfsort, 46 rivier in Nederland, 48 wenk, 50 deel van het oog, 52 dier, 54 soort paddenstoel, 56 en dergelijke, 57 plaats op Java, 59 streep, 60 scheikundig element, 61 gymnastiektoestel, 63 grond, 65 Franse nv, 66 soort stof, 67

VERTICAAL

1 kerkgezag, 2 familielid, 3 grote tuin, 4 persoonlijk voornaamwoord, 5 halm, 6 Afrikaans dorp, 8 ezelsgeluid, 9 dorp in Noord-Brabant, 10 taal, 11 vervuilmist, 12 plaats in Chili, 14 gewoonte, 16 wereld, 19 lengtemaat, 20 persoonlijk voornaamwoord, 23 waterdoorlatend, 25 familielid, 28 insect, 30 kans, 32 Grieks heldendicht, 34 vrouw, 36 soort, 38 uithangborden bij drogisten, 39 beveiliging bij spoorwegovergang, 40 eenvoudig, 41 deel van een zeilboot, 43 bevel, 45 lichaamsdeel, 47 koraaleiland, 49 deel van een net, 51 duo,

wolvllokje, 69 bloedvat, 71 weg met bo-
men, 74 klank, 76 bijwoord, 78 lokaal,
80 Chinese munt, 82 genootschap, 84
vloerbedekking, 86 soort onderwijs, 87
padvindster, 88 boom, 89 boom-
vrucht

53 lusthof, 54 huisdier, 55 onbegroeid,
58 deel van het jaar, 60 muziekstuk, 62
hok, 64 boom, 66 plaats in Nederland,
68 Europeaan, 70 bovenlichaam, 72
aankomend, 73 op die manier, 75 bid,
77 bevel, 79 muziknoot, 81 persoon-
lijk voornaamwoord, 83 vogelproduct,
85 voorzetsel

*Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een
plantje verloot.*

Corydalis clava

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We gaan ook deze maand door met drie planten van ons eigen flora.

Als eerste deze maand de holwortel (*Corydalis cava*) uit de papaverfamilie (*Papaveraceae*). Het is een vroegbloeiër en wel in maart zie je al de eerste bloemen verschijnen en voor de zomer is de plant alweer verdord. De bloemen die verschijnen zijn paarsrood of wit van kleur. De bloem is vergroeibladig, ze vormen een soort buis waarin

de meeldraden en de stamper liggen. Wanneer een insect op de zij bloembladeren gaat zitten, veren deze naar beneden en komen de meeldraden vrij. Het zaad heeft een zgn. mierenbroodje. Mieren nemen deze zoete lekkernij mee en zo worden de zaden verspreid.

De naam holwortel komt omdat de knol hol is. De plant is in Nederland verwilderd en wordt vaak in tuinen aangeplant. Deze tot 25 cm hoge plant komt voor in vochtige, lichte schaduw, matig tot voedselrijke, humeuze kalkrijke grond. In Nederland in Friesland, Groningen, Vechtdal en de binnenduinen. *Corydalis* is vernoemt naar de Griekse naam van de kuifleeuwerik (*Korudaluos*), de naam zinspeelt op de vorm van de bloem die enigszins op een zittende vogel lijkt. Cava betekent hol.

De tweede plant is de schedegeelster (*Gagea spathacea*) uit de leliëfamilie (*Liliaceae*). Ook dit klein bolgewasje staat op de rode lijst in Nederland en neemt iets toe. Het tot 25 cm hoog plantje heeft gele bloemen die in april en mei verschijnen. De plant kin je vinden in matig vochtige en matig voedselrijke loofbossen en tussen hakhout.

Regelmatig worden er kruisingen gevonden met de bosgeelster en weidegeelster. Het plantje heeft vaak broedballetjes. De plant vormt niet vaak zaad, maar deze heeft net als het vorige behandelde plantje, ook een mierenbroodje. In Nederland komt hij vooral in het noordoosten voor. *Gagea* is vernoemt naar Sir Thomas Gage (1781-1820) een kenner van kostmossen die deze plant verzamelde in Suffolk en in Ierland en daar een artikel over schreef en *spathacea* betekent schedevormig.

Alweer de laatste deze maand het heelbeen (*Holosteum umbellatum*) uit de anjerfamilie (*Caryophyllaceae*). Ook dit is een klein plantje tot 25 cm hoog. Dit plantje komt voor op droge stenige, voedselarme zandgrond zoals begraafplaatsen en langs spoorwegen. Ook dit plantje staat op de rode lijst in Nederland en is zeer zeldzaam. De witte bloemen verschijnen van februari tot in mei. Het is een 1-jarig plantje en de stengel is kleverig behaard. *Holos* betekent geheel en *osteum* been. De oude Grieken hebben deze naam aan het plantje gegeven. *Umbellatum* betent kleine scherm.

Dit was het alweer tot de volgende maand.

Jur

ROTSTUINPERIKELEN

Wanneer het weer het toe laat kan er nu in de tuin gewerkt worden. De vorst en zon hebben in de koude weken van maart hun sporen achter gelaten. Rotsplanten die in de wintermaanden hebben gebloeid zijn zienderogen achteruit gegaan en sommigen hebben het niet overleefd, waaronder de genista en de pleioneis en de laatsten hadden nog wel een flinke winterbescherming gekregen. Volgens mij komt het door de zeer natte periode die aan deze vorstperiode voorafging. Langzamerhand komt er weer wat kleur in de rotstuin. De irissen, saxifragas en Drabaf's staan in bloei. De *Prunus koyonomaï* laat de eerste bloemen ook zien. Het bed met *Thymus serpyllum* dat meer een mosbed was geworden is gerooid en wordt aangepast voor nieuwe planten die nog gekocht moeten worden en de rotsplanten die in de herfst zijn aangeschaft op de Rotsplantenmarkt van de NRV. Deze planten hebben de winter doorgebracht in de koude kas. De roeken die tegenover ons wonen hebben ook goed geholpen met opruimen in de rotstuin; zo is veel mos uit het Tijmbed en de verdroogde *Ajuga reptans* 'Black Scallop' in hun nesten verwerkt. De laatste stond niet meer in een bed waar ze in 2009 was gepland, maar groeide de laatste jaren in het pad. Vanwege de mooie decoratieve bladrozetten mocht zij daar blijven staan. Nu verhuizen de plantjes die zijn overgebleven naar het voormalig Tijmbed. **Trudy**

Ajuga reptans 'Black Scallop'

Iris "Harmonie"

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Het begint inmiddels een indrukwekkend aantal boeken en boekjes aan het worden die de Duitse cactusvereniging uitgeeft. Inmiddels zijn er met dit boekwerk meegeteld een 19-tal exemplaren. Het boek van dit keer is geschreven door Wolfgang Borgman en Thomas Brand. De titel is "Zwischen Drachenbäumen und Vulkanen". Het behandelt de succulenten van de Canarische Eilanden.

Na een voorwoord wordt de geschiedenis en het ontstaan van de eilanden behandeld. Aandacht wordt dan besteed aan: klimaat, een nieuwe evolutie, plantenwereld, kusten en duinen, succulenten groei, kreupelhout, het groen blijvend bos, dennenbos, subalpine en alpine flora, dierenwereld en de bevolking en hun invloed op het geheel.

De afzonderlijke eilanden te weten: Lanzarote, Fuerteventura, Gran Canaria, Tenerife, La Gomera, La Palma en El Hierro worden na elkaar behandeld.

Het boek gaat dan verder met de inheemse plantenwereld op de eilanden en behandelt dan in alfabetische volgorde de geslachten en de soorten die daaronder vallen.

Na de behandeling van deze geslachten en hun soorten krijgen we een opsomming van de planten die van elders op de eilanden zijn ingevoerd en die in de loop der tijden zijn verwilderd, waarbij sommigen tot een plaag zijn geworden. Heel in het kort worden dan nog enkele parken en bezienswaardige tuinen op de eilanden genoemd.

Dan komt er een beknopt stuk over de verzorging van de succulenten van de Canarische Eilanden. Zeer overzichtelijk wordt dan een kalender gegeven met de bloeitijd van de diverse soorten. Het boek eindigt met een literatuuropgave over de eilanden.

Het boek geeft een zeer verzorgde indruk. Het beeldmateriaal is zeer goed en het leuke is dat, wanneer je al een aantal keren op een of meerdere van de eilanden bent geweest, je de planten weer terug ziet die je daar ook gezien hebt. Erg handig is dat ik nu planten die ik bij mijn bezoeken heb gefotografeerd nu op naam kan zetten aan de hand van het bijgevoegde fotomateriaal.

Jammer dat alleen de leden van de Duitse vereniging meer een exemplaar kunnen bestellen anders zou je er beslist een hoop andere mensen een groot plezier mee kunnen doen. Het is een zeer leeswaardig boekje.

H.V.

ONDER ONS GEZEGD

Verslag van de bijeenkomst op donderdag 8 maart. Een hartelijk welkom voor Ludwig Bercht, die een lezing verzorgt over Paraguay. Dit is een land, 8 keer zo groot als Nederland. Ludwig is er al een keer of 5 geweest en het is een van de twee landen in Zuid-Amerika dat niet aan zee ligt. Ludwig is een echte gymnocalyciumman, deze planten zien we dan ook veel. Het was oktober, te vergelijken met onze aprilmaand, zo'n 20 tot 25 graden. In Zuid-Amerika is een geweldige sterrenhemel. Ludwig had dan ook geluk dat zijn tent van boven alleen met gaas bedekt was, zo kon hij vanuit zijn slaapzak naar de sterren kijken. De wegen zijn er slecht, bijna alle sierstrips waren van de auto af. We hebben mooie cactussen gezien, het was echter wel een reis vol avontuur (denk aan autopech) Ludwig heeft dit alles met humor verteld en volgend jaar komt hij dan ook terug om over Argentinië te vertellen.

Na de verloting bespreken we nog even het lenteweekend. Er komt voldoende hulp. Gerrit Melissen komt ook en we hopen op mooi weer. Als jullie nog prijsjes voor de verloting hebben, willen jullie die dan 3 mei bij Trudy meebrengen? De bijeenkomst van mei wordt op de eerste donderdag, 3 mei, gehouden. Omdat dit vlak voor het lenteweekend is, kunnen we niet bij de kruidentuin terecht. De avond wordt daarom bij Trudy en Ben Welman, Julianastraat 17 in Neede, gehouden.

Annie

Saxifraga "Your Smille"

AGENDA

Uitnodiging voor de bijeenkomst op donderdag 3 mei (**eerste donderdag**) bij Trudy en Ben Welman in Neede Het adres is Julianastraat 17.

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Lezing Geert Borgonje
3. Pauze en verloting.
4. Vervolg lezing
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Agenda 12 april:

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Lezing Henk Viscaal over Chili[deel 2]
3. Pauze en verloting.
4. Vervolg lezing..
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Met vriendelijke groeten en tot ziens,

Het bestuur.

Jaarprogramma 2017

11 Januari	Henk Viscaal lezing Chili 2017.
8 Februari	Jaarvergadering + Diddy Hoogstraten.
8 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
12 April	Gastspreker.
3 Mei	Geert Bourgonje. (In Neede)
5/6 Mei	Lenteweekend.
26 Mei	Cactusreisje.
14 Juni	Tuinbezoek Jur Hardiek.
12 Juli	Tuinbezoek Piet Hoogers.
Augustus	Vakantie.
13 September	Gert Ubink lezing.
11 Oktober	Ruilavond.
8 November	Gastspreker.
13 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 2 JUNI 2018

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	52
Fotogalerij	53
Een dagje Chili	54
Puzzel	58
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	60
Steengoed	62
Met een boekje in een hoekje	64
Onder ons gezegd	65
Agenda	66